

GR.NR. 7. ROGNLIA

Ligger høgt og fritt, øvst og nørdest i Hurdal og 400 meter over havet. Lendet heller mot sø og øst med Totensåsene i nord som bakgrunn. Garden ligger helt for seg sjøl, og har ei trekanta form med djupe daler og elver på to kanter: Brenn- seterelva i sø-øst og Høverelva i sø-vest. Grensene er i nord Opplands fylkesgrense (den går helt ned til innmarka), i vest og sø Almlimarka, i sø og øst Garsjøen.

Navnet skal komme av tre-navnet rogn. Nå vokser det vel ikke mer rogn her enn andre steder i Hurdal, men det kan jo være her som i Garsjøen at den første bureiseren i nyere tid tok med seg navnet fra den forrige boplassen (opp~allings- navn).

*) «Finnen Jens «Runglien» skattet som husmann 1649. I den alminnelige jordeboka fra 1661 er «Runglia» med som ikke-skyldsatt plass under kongens eiendomsrett; Jens er framleis bruker, mens Per, Henrik og Ola «Runglie» er nevnt som husmenn. I det store matrikkelverket fra 1666 er «Runglie» med som «rydningsplass» (dvs. åttendedels skattegard) med skyld 2 skinn *krongods*. Her heter det likefrem at Jens sjøl hadde «oppryddet» plassen. Rognlia er ikke med som «øde-plass» i noen av kongsjordebøkene fra annen halvdel av 1600- åra (1652, 1661, 1671, 1682) eller tidligere (1624, 1616, o. fl. eldre), og det er heller ikke noe annet som kan tyde på at finntorpet fra 1640-åra representerte noen nedlagt gammel-norsk gard. Det hindrer ikke at det kan ha bodd jordbrukende folk her øverst oppe i dalen før Svartedauen; men gardsbruket deres har i så fall ikke satt noen merker etter seg i nyere tid. Rognlia er tatt opp som *rein nyrydning* i 1640-åra, og det blei krongods fordi heile området her inne på den tida blei reknet som kongens almenning.»

Rognlia var en udelt gard (2 brukere 1725-54) like til 1840-åra. Da blei den delt i 6 bruk, men fra 1890 igjen samla, slik at det nå er tre bruk: Sø- og Nord-Rognlia og Dalen nede ved Høverelva. Mange parseller er frasolt etter 1940. Ved Høverelva har det vært sagbruk fra før 1800. Det drives nå av Nord-Rognlia. Gardsvegen gikk før østover dalen og over Rognlielva til Trondheimsvegen, men fra 1900, da vegen til Høversjøen blei bygd, går gardsvegen bratte lia opp fra denne nye vegen.

Innmarka har god jord, er søvendt og ligger omkring husa, mest på nersida; men at jorda har vært steinfull, det minner de store steingjerdene om, som er satt opp rundt jordene.

Skogen ligger omkring innmarka og nedover lia mot elvene og vestover til Høversjøen. I Nord-Rognlia har de dessuten kjøpt inn mye skog ellers i Hurdal og i andre bygder de siste par mannsaldrene, slik at det nå er en betydelig skogeiendom.

Seter har vel ikke garden hatt, for det er god havn rundt innmarka, men plassene Dalen ved Høverelva har vært leid bort som seter til eidsvollingene før 1900.

Husmannsplasser har det vært i Enga (neda garden), Tangen og Flaen (der elvene møtes), Dalabråtan (ova Dalen) og Bonkerud i nord.

Arealer og fehold i 1950-åra.

Bruk	Hester	Kyr	Sauer	Dekar						
				Dyrka	Eng	Skog	Havre	Bygg	Hvete	Potet
Nordgardn	2	12	10	90	60	800	20	15	-	10
Søgardn	1	4	3	29	25	120	5	1	2	2
Enga	-	-	-	15	25	-	3	2	-	1
Dalen	1	7	-	37	5	-	10	4	-	2
Tangen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Bonkerud	1	3	-	13	25	-	3	1	1	2
Flaen	-	-	-	5	8	-	-	-	-	1

Matrikkelgarden.

Hurdal bygdebok

1657: skattet av 1 hest, 7 kyr og 5 sauer. 1664: gitt tiende av 40 tn. rug og lo tn. bl.korn (den største rugfinnen i Hurdal). 1665: Jens bor i skogen, har rydningsland og har sjøl rydda plassen. 1722: Steinet og frostlendt, skog til brenneved og heimehavn, kvenn som maler til husbehov. Fikk matr.nr. 163. Skylda foreslåes satt opp med 3 ½ lpd. 1803: føder 2 hester og 8 kyr, betydelig skog, 2 skinn er omregnet til 1 2/3 lpd., som foreslåes satt opp med 8 1/3 lpd. tunge. 1819: 5 husmannsplasser, god havn, nok skog. For kornavlinga er beliggenheten dårlig. Kornet modnes seint og fryser ofte. 1864: Dalen: 27 mål dyrka, 120 mål eng, seller 20 favner legterved av gran og or til 4 spd. og 4-5 tylter tømmer til 15-16 spd. om året. Utsatt for elvebrudd og oversvømmelse, besværlig adkomst. Enga: 5 mål dyrka, 49 mål eng, skogrettighet i Rognli midtre. Midtre Rognlia: 39 mål dyrka, 60 mål eng, 260 mål skog, seller 20 favner or og bjørk til 10 spd. 1200 alen fra bygdevegen. Søgardn: 11 mål dyrka, 64 mål eng, tilstrekkelig og god havn nær garden. Nordgardn: 24 mål dyrka, 126 mål eng, havn nær innmarka, seller tømmer og ved for 6 spd.

Buskap, utsæd og avling av korn (i tønner) på matrikelgarden.

År	Hester	Kyr og ungfe	Sauer	Geiter	Utsæd	Avling
1661	2	8 – 2	8	-	¾	-
1665	1	5 – 1	2	-	1	7
1722	2	12	8	6	4	15
1819	3	14	-	-	4	-
1845	5	38	41	-	11	79
1875	3	17 - 6	18	-	6 ½	43

Buskap og utsæd av alle slag på de enkelte bruk i 1865

Bruk	Hester	Kyr	Sauer	Geiter	Svin	Hvete	Rug	Bygg	Bl.korn	Havre	Erter	Potet
Dalen	1	3	8	-	1	-	-	2	-	-	-	5
(Dala) Bråten	-	1	2	-	-	-	-	¼	-	-	-	2
Enga	-	5	8	-	-	-	-	5/8	-	-	-	2
Midt-Rognlia	-	2	-	-	-	-	-	1	½	-	-	6
Flaen	-	-	3	-	-	-	-	1/8	-	-	-	1
Søgardn	1	4	4	-	-	-	-	¾	-	1	1/8	4
Nord-gardn	1	8	8	-	-	-	-	1	1 ½	-	¼	8
Bonkerud	-	6	6	-	-	-	-	½	1	-	-	3

Gardsamfunnet i tall

År	Bondefolk	Tjenestefolk	Husmannsfolk	Fattigfolk	Arbeidsfolk	I alt
1711	9	1	-	-	-	10
1762	4	6	-	-	-	10
1801	5	1	9	-	-	24
1865	38	-	21	1	10	70

Eiere.

Rognlia var krongods til 1668. Anders Simonsen eier til 1685, Ola Hansen Brustad til 1686, Erik Jonsen Hovelsrud på Toten er eier til 1687, Mogens Ingemarsen, borger i Kristiania, til 1693 og fra nå av er det brukeren som er eier. I 1901 blei en stor del av eiendommen med skogen solt til Haaken L. Mathiesen, men er sida kjøpt igjen innagjerdes av brukeren i Nordgardn.

Brukere.

I) Finnen *Jens Henriksen*, f. 1614, br. 1649-80. Han hadde to sønner, Henrik og Laurits, og en tjener, Laurits Hansen. En husmann hette Laurits Andersen. Det var Jens som braut opp åkrene i Rognlia «av rå rot», og bygde opp finntorpet. Sønnen Henrik hadde lett for å komme i slagsmål med folk, særlig var det hans landsmenn, finnene, det gikk ut over. I 1662 var han, bare 18 år, stevnet for å ha skåret finnen

Hurdal bygdebok

Henrik Rud med en kniv. Ei søndagsnatt i 1663 var han i slagsmål med Mikkel Brattlifinne og stakk han au med kniv. Henrik måtte betale ekstra stor bot fordi det hendte ei søndagsnatt. Det var «helligbrøde», sa de. I 1668 hadde han en kjæreste, Lisbet Bentsdatter, hos seg i Rognlia, men hun fikk barn med Mattis Garsjøen. Faren, Jens, var en fredelig kar som ikke braut loven, derfor var det vel han var bruker så lang tid i Rognlia. Over til ny br. (kanskje svigersønn) :

II) *Per Tomassen* (sønn av finnen Tomas Skrukkli), br. 1680-88. Han hadde før bodd i Totens skog (Høverroa ?) fra 1671. Per var på Eidsvoll Verk i 1684. Der blei han dratt i håret av Ola Lundby fordi han ikke ville spandere øl på han. Men Per var en fredelig mann, han kom heller ikke med i finnemanntallet 1686, kanskje han hadde flytt over grensa til Totens-skogen igjen, for der lå det mange finntorp den tida. Over til ny br. :

III) *Tomas Torsen*, br. 1688-93, ukjent, sannsynligvis finne fra Toten, som eieren Mogens Ingemarsøn satte til bygselmann.

IV) *Embret Kristensen Steinsjøen*, br. 1694-1734, g. m. Anne Eriksd. Barn: Kari (g. m. Lars Larsen Gjødning), Anne (g. m. Rasmus Johansen Kroken, Toten), Mari (g. m. Bertil Larsen Nordlisdalen), Marte (g. m. Simen Mathiasen Rognstad), Magnhild (g. m. Torkild Mattiasen Rognlia, som enke g. m. Ola P. Brustad), Kirstina, Dorteia (g. m. Ola Olsen Fagerlieie). Br. som kjøpte Rognlia i 1693, var sønn av Kristen Steinsjøen, som finnene gjorde innbrudd hos i 1695. (En annen sønn var Anders Kristensen Solberg.) At Embret Kristensen også var finne, må en gå ut fra, for det var finner i Bergvatnet, som ligger nærmere bygda enn Steinsjøen, og en ting til, ingen andre enn finner kunne våge å kjøpe Rognlia som lå i skogen midt mellom finntorpene Garsjøen og Høvern. Br. solte halve Rognlia (1 skinn) til svigersønnen Mattias Torkilsen (Rognli b), og leide bort Dalen til en annen svigersønn, Bertel Larsen, for 6 rd. om året. I 1725 brente husa opp i Rognlia og da strauk alle papira på garden også med. Etter Embret var død i 1734, gikk garden over til:

Rognli a.

1) *Ola Pedersen Brustad*, br. etter 1734-54. Han var trulig en stedsønn til forrige brukers datter Magnhild. Da han flyttet fra Rognlia, tok han over en part av Brustad. Over til Embret Kristensens dattersønn som blei eier av de 2 skinn :

2) *Embret Torkildsen*, br. 1754-55. Han døde etter ett år, verge Nils Larsen Garsjøen. Over til broren :

3) *Matlias Torkildsen*, br. 1756-85. I 1759 fikk han kongeskjøte på 2 skinn for 52 rd. Han var g. m. Malene Nilssd. Brodshaug i Feiring (av Ømarkslekt). Barn: Embret, Nils, Ola (g. m. Susanne Olds. Flesvik), Gulbrand, Børger, Magnhild . (g. til Høvern, som enke g. m. Chr. Nilsen Flesvik). Disse husa var nå i 1784 kommet opp etter brannen: Stue med kammers, nystue, svale og stolpebod. De hadde et 8-dagers ur med kasse, jernkakkelovn, ei gryte som tok 3 skjeeper og *Møllers* huspostil. 2 hester, 10 kyr, 7 ungfe og 17 sauer. Over til sønnen for 300 rd.:

4) *Nils Matliassen*, f. 1768, br. 1785-1806, g. m. Birte Rasmusd. Abelsvold, Toten. Barn: Per, Even, Ola (g. m. Marte Jensd., se Enga), Marie. I 1795 solte Nils hele garden til Carsten Anker for 1980 rd. Men konas bror, Per Rasmussen Hølstad, tok garden igjen på odel for myndlingen Per Nilsen for 1800 rd. Anker fikk damfester og sagtomter til ei sag i Høverelva og ei sag i Rognlielva. Da Nils døde i 1801, var sønnen Per alt død og Per Hølstad hjalp til å stille med garden og skogen til Even tok over:

5) *Even Nilsen*, f. 1788, br. 1806-45, g. m. Johanne Mikkelsd. Fårlund, Toten. Barn: Nils, Mickael (g. m. Marie Gulbrandsd. Bonkerua), Berte (g. m. lærer Ola Larsen Bålsrud), Elline, Johannes, Anders, Martin, Tine (g. m. Kristoffer Dal). Even tredje gang g. m. Johanne Larsd. Dalen. En sønn: Even. (Br.s annen kone er ukjent, men hun hadde ingen barn.) Br. leide bort Dalen til Kristian Nilsen Haga i Eidsvold fra 1813. Han brukte plassen som seter. Seterdagen var 10. juni og saudagen 10. sept. (da sauen skulle sankes ned fra skogen). Etter Even Nilsens død blei flere gardparter skilt fra hovedbølet til flere av barna: Dalen til Johannes, Enga til Evens bror Ole Nilsen, Søgardn til Martin, Midtgardn til Anders, Nordgardn til Elline og husmannsplassen Bonkerud til Nils. Over til svigersønnen :

Nordgardn.

1) *David Halvorsen Lisbråten* (NAB: trolig broren til Ole Halvorsen), f. 1811, br. 1845-92, g. m. Elline Evensd. Barn: Hans, Anne Marie, Berte, Evine (g. m. Andreas Gudmundsen Tømte), Mina (økonom til 1920 på kommunelokalet), Martin (flytt til Skien), Otto. Br. betalte 433 spd. for garden og kjøpte dertil Bonkerud i 1873 for 200 spd. Over til yngste sønn :

2) *Otto Davidsen*, f. 1860, br. 1892-1901, g. m.. Ingeborg Larsd. Jordlien. Barn: David, Marie, Lars, Einar, Ingolf, Odd. Br. solte til Håken Mathiesen for 18500 kr. og kjøpte isteden Hølstad på Toten. Over til søskenbarnet :

3) *Anton Andersen*, f. 1852, br. 1901-36, g. m. Otilie Andersd. Tømte i Garsjøen. Barn.: Anders, Berte, Katrine. Br. kjøpte att garden innagjerdes. Dermed var Midtgardn og Nordgardn slått sammen igjen, og større hus blei bygd opp i Nordgardn der br. nå bor i 1900-01, og kjøpte samtidig slåmaskin. I 1925 satte han opp ny sag i Dalsberget. Den drives med vannhjul og går ennå. Til garden hører også Krokjordet som ligger på andre sia av Totensgrensa, et skogstykke er også kjøpt fra Toten. Over til sønnen :

4) *Anders Antonsen*, f. 1884, br. 1936-50, g. m. Inga Augustsd. Opperud. Barn: Arne, Katrine (g. til As, E.), Ingrid (g. m. Trygve Moen), Bjarne (kjøpmann på Elverheim), Olaug (g. m. Oddvar Moen), Torbjørn, Hildur (g. m. Leif Solsrud), Marit (jordmor på Bærum sjukehus). Br. har brutt opp 22 mål jord, har vært mye med i det kommunale liv og har vært en stor handelsmann på Elverheim i Garsjøen fra 1912-36.

5) *Torbjørn Andersen*, f. 1919, br. fra 1953-, g. m. Gyda Trappenes, Oslo. Barn: Inga og Anders.

Rognli b (kanskje Søgardn).

1) *Torkild Mattiasen*, br. 1725-42 blei g. m. datter av br. IV i Rognlia: Magnhild Embretsd. Barn: Embret, Lukas, Mikal, Mattias, Kari (g. til Høvern). Br. kjøpte halve garden av svigerfaren (1 skinn). Flere av barna var små da Torkild døde og enka blei g. m. :

2) *Ola Pedersen Brustad*, f. 1716, br. 1742~54, g. m. Magnhild Embretsd. Br. flyttet som før fortalt tilbake til Brustad og tok over en part av den garden. Det er uklart hva han gjorde med Rognli b, men i 1759 er den iallfall slått sammen med Rognli a hva eier angår, men konas sønn fortsetter å være br. her:

3) *Lukas Torkildsen*, br. 1754-93. Han var ugift og arven gikk over til brorbarna. Skifte 1793: 3 kyr, 2 ungf. Av hus bare ei stue, mye smieredskaper, 1 fiolin (den fikk Mads Duuserud, Toten). I dette skiftet er det spørsmål etter halve jorda som skal være solt for 45 rd. Hvem som blir bruker etter Lukas, veit vi ikke noe om, i 1801 er det 5 familier i Rognlia, men de 4 er husmenn for Midt- og Nordgardn.

Dalen.

1) *Bertil Larsen*, br. etter 1734-80, g. m. datter av br. IV i Rognlia: Mari Embretsd., f. 1699. Han leide Dalen av svigerfaren for 6 rd. om året. Barn: Ola, Lukas (i Maridalen), Fredrik, Dorte, Anna. Skifte etter enka Maren E. i 1780: Ei gammel stue med kove, en ny og en gammel låve, fehus og et tørkehus, 2 hester, 4 kyr, 4 ungf., 7 sauer. Avlinga: 3 tn. havre, 1 tn. rug og en del lin og hamp. Sønnene Ola og Fredrik var på grensevakt i Holsten 1758-63 da Danmarks grenser var truet av Preussen og Russland. Den norske hær deltok der med 8000 mann. Imens var det Lukas som var heime og hjalp mora med jordbruket. Over til ny br. :

2) *Kristoffer Nilsen Flesvik* fikk husmannsseddel av svogeren Nils Mattiasen Nordgardn i 1788, mot 5 rd. i årlig avgift. Br. var g. m. Magnhild Mattisd. Barn: Nils, Marte, Ola, Mari og Johan. Over til sønnen :

Hurdal bygdebok

3) *Ola Kristoffersen*, f. 1798, br. 1824 til etter 1835, g. m. Agnette Persd. Midtbu. Barn: Kristian, Inge-Marie, Pernille, Oline. Sønnen på Rognlia tok deretter over Dalen og blei sjøleier :

4) *Johannes Evensen*, f. 1818, br. 1842-70, g. m. Marie Larsd. Rognliflaen. Barn: Even, Josefine, Martin, Anton, Johan, Mathilde, Emil, Otto, Nikolaus og Tine. Dalen var 1/6 av Rognlia og betaltes med 100 rd. Br. var en av de første ordførere i Hurdal og var bankkasserer i mange år. Han reiste til USA med hele familien i 1870, og solte bruket for 1000 spd. til :

5) *Anders Gulbrandsen Gårder* fra Toten, br. 1870-1900. Han brukte Dalen som seter og solte til Håken Mathiesen i 1900 for 13000 kr. og denne eier byttet innmarka i Dalen med Høverbakken og eieren av Høverbakken flyttet hit:

6) *Gulbrand Gulliksen*, br. 1918-30, g. m. Lina Johannesd. Midtbu. Barn: Selrna. Over til svigersønnen :

7) *Harald Gryte*, br. 1930-, g. m. Selrna Gulbrandsd. Barn: Arne, Gunner.

Midtgardn.

1) *Anders Evensen*, f. 1820, br. 1845-78, g. m. Katrine Ulriksdatter Nordlia. Barn: Johanne (g. m. Bent Sandsnes), Even (til Lundby), Karine (g. m. Andreas Rønningen), Tea (g. m. Andreas Larsen Sandsnesseter), Anton, Martin (til Fåle i Nordby), Gustav (byggmester i Oslo). Anders 2. g. m. Sørine Brattliløkken. Barn: Johannes (USA), Kristian og Agnes. Br. kjøpte Rognliflaen av broren Johannes i 1855 og Nordstua Lundby i 1863 og dreiv deretter i 15 år Midtgardn som underbruk til Lundby. Over til sønnen:

2) *Anton Andersen*, f. 1.852, br. 1878-1936. Br. begynte landhandleriet på Erikstellet som sønnen overtok. Etter 1902 kjøpte br. Nordgardn (se br. 3).

Søgardn.

1) *Martin Evensen*, f. 1826, br. 1845-67, g. m. Anne Enersd. Garsjø. Barn: Even, Berte, Jørgine, Nikoline. Br. kjøpte denne parten i farsgården for 433 spd. og solte den til søsterens eldste sønn da han reiste til USA med hele familien.

2) *Hans Davidsen*, f. 1842, br. 1867-81. Han solte til broren og reiste til USA (blei skolelærer der).

3) *Even Davidsen*, f. 1849, br. 1881-1916, g. m. Berte Karine Ballerud, Ø. Toten. Barn: Martin (smed på Rognstad-tangen), Johan, Hans (økonom ved kommunelokalet etter tanta si), Emil, Karl, Olaf. Over til yngste sønn:

4) *Olaf Evensen*, f. 1885, br. 1916-49, g. m. Emma Bergvatnet. Barn : Erling, Mimmi, Ove, Sverre. Over til sønnen :

5) *Erling Olafsen* som er br. nå. G. m. Signe Midtbu. Barn: Edgar, Mari-Anne.

Enga.

1) *Ole Nilsen* (bror av Even Nilsen som eide hele Rognlia før 1845) bodde i Enga fra før 1819. Han var g. m. Marte Jensd. Barn: Nils, Berte Marie, Martin. Marte var enke i 1841 og fikk da overdratt denne eiendom for 200 spd. Over til sønnen for samme kjøpesum:

Hurdal bygdebok

2) *Nils Olsen*, f. 1820, br. 1859-64, g. m. Kari Andersd. fra Sverige. Barn: Ingeborg Marie og Anders. Nils solte til en ny br.:

3) *Jens Johansen Garsjøen*, br. 1864-77 (se Nordgardn Garsjøen). Sida gikk Enga over til Anders Evensen Midtgardn (i 1877), for Jens satt i en økonomisk dårlig stilling, med lån i Hurdal Sparebank som han ikke kunne betale. (Se videre om Midtgardn.)

4) I 1934 kjøpte *Johan Kristiansen Asheim* dette bruket og han er br. nå. G. m. Magnhild Augustsd. Høvern. Barn: Aslaug, Katrine, Bjørg, Edit, Jon, Asbjørn, Torleif.

Bonkerud.

Ligger i skogen, nordvest for Rognlia og der har det vært 3 husmannsplasser fra gamle dager, men eldste sønnen til Even Rognlia fikk Bonkerud i 1845.

1) *Nils Evensen*, f. 1808, br. 1845-50, g. m. Kari Andersd. Barn: Elise. Solt til ny br. for 280 spd. :

2) *Ole Kristian Flesvik*, br. 1850-52. Over til bror ay br. 1 for 200 spd. :

3) *Anders Evensen*, br. 1852-73. Over til svogeren i Nordgardn for 200 spd. :

4) *David Halvorsen Nordgardn*, (**NAB: trolig broren til Ole Halvorsen**) br. 1873-92. Han tar konas bror, Mikal Evensen, til husmann i Bonkerud. Sida har plassen fulgt Nordgardn. I 1922 kjøpte *Nils Kristiansen* innmarka av Mathiesen.

Dalabråtan

er en nedlagt husmannsplass til Dalen. Den siste husmann der (før 1900) het Nils. Folk trudde han stod i forbindelse med de underjordiske, for han kunne på en prikk si hossen været kom til å bli; men han fikk aldri gå i fred for skjør og kråke. Når han gikk i skogen, skreik de over hodet på ham og fulgte med hvor han gikk - akkurat som det skulle være en rev som kom tassende.

Flaen

ved Høverelva har også vært husmannsplass.

1) *Nils Evensen*, husmann før 1800-16, g. m. Marte Jørgensd. Barn: Jørgen, Marie, Helene (g. m. Ole Johansen, bror til klokker Per, bodde i Stuen i Høvern. Dattera deres, Kristine, blei g. m. den kjente skolemester Børger Johnsen Lille-Rustad.)

2) Korporal og husmann *Lars Nilsen*, br. 1816-45, g. m. Marte Andersd. Barn: Anne Marie (g. m. Anders Eriksen Gjongsbråten), Johanne (g. m. Even Nilsen Rognlia), Marte, Maria (g. m. Johannes Evensen Rognlia). I 1855 blei Flaen lagt til Midtgardn i Rognlia.

Tangen

var også husmannsplass for Midtgardn før 1900. Her bodde *Per Nilsen* fra Skålerud, g. m. Johanne Andersd. i 1875. Barn: Augustine, Emilie, Karen og Jens.